

András VISKY, Vava ȘTEFĂNESCU, Attila KERESZTES

Decernări de premii la Teatrul Maghiar de Stat Cluj-Napoca

Miercuri, 6 februarie 2008, după spectacolul **Vinerea lungă** de András Visky la Teatrul Maghiar de Stat Cluj a avut loc decernarea a două premii importante: Premiul "Bánffy Miklós" și Premiul "Vlad Murgu". Specificul acestor premii este că se transmit an de an, de la un laureat la altul. Ceremonia decernării a fost condusă de directorul adjunct Attila Keresztes, care a precizat că este vorba despre cele mai importante premii ale trupei.

Premiul "Bánffy Miklós", fondat în 1992 și oferit în mod tradițional de Csaba Ambrus, este atribuit, pe baza votului secret al membrilor Consiliului Artistic al teatrului, celei mai bune prestații artistice din stagiunea precedentă. Premiul "Miklós Bánffy" i-a revenit anul acesta lui András Visky pentru aportul său ca autor și dramaturg al piesei **Vinerea lungă**. András Visky a afirmat că premiul îi este foarte important, a mulțumit colectivului artistic al teatrului, actorilor, precum și "îngerilor din spatele culiselor", deci tehnicienilor, care au făcut posibilă montarea pieselor sale la un nivel profesional ridicat. Visky a dedicat premiul lui Imre Kertész. Premiul a fost înmănat de către Andrea Kali, premiaanta din stagiunea trecută. Premianții

din anii anteriori au fost Gábor Tompa, Dezső Nagy, Judit Dobre Kóthay, József Biró, Zsolt Bogdán, András Csiky, Vlad Mugur, Áron Dimény, Miklós Bács, Endre Senkálzsky, Imola Kézdi, Andrea Kali.

András Visky este de aproape douăzeci de ani dramaturgul teatrului și colaboratorul apropiat al regizorului Gábor Tompa. *Vinerea lungă* – după Julieta și *Discipolii* – este a treia piesă a lui Visky prezentată pe scena Teatrului Maghiar din Cluj în regia lui Gábor Tompa. Piese sale au fost jucate și la Budapesta, Debrecin, Târgu Mureș, precum și în Statele Unite ale Americii. Piesa lui, *Vinerea lungă* este adaptarea scenică a romanului Kadiș pentru copilul nenăscut de Imre Kertész. Premiera mondială a avut loc pe 8 decembrie 2006 la Teatrul Maghiar de Stat Cluj.

„András Visky tratează textul, mai precis anumite motive ale acestuia ca «un fel de textură muzicală» (citată din Kertész), la care sunt atribuite imaginile ritualului de rugăciune («kaddiș»). Prin aceasta ia naștere posibilitatea unui teatru-ritual din care lipsește orice fel de acțiune, istorisire și orice situație real-psihologică, în sensul tradițional al cuvântului, în care temele și variațiunile repetate apar laolaltă, datorită frazelor evidențiate ca niște versuri, mișcărilor stilizate și efectelor vizuale și acustice, într-un fel asemănător cu scena în care B. spune în roman că «văd toată viața noastră, toate sunetele, evenimentele și sentimentele ei într-o unitate oarecum estompată, confuză». Desigur, Visky – dar și Tompa, ca regizor – introduce o ordine la fel de riguroasă în această structură «confuză», precum Kertész în al său text-fluviu” – scrie criticul de teatru Tamás Koltai.

Premiul „Vlad Mugur” a fost fondat în 2006 de către Consiliul Artistic al teatrului pentru a onora cea mai bună prestație a unui artist invitat în cursul stagiunii precedente. Anul acesta premiul a revenit coregrafei Vava Ștefănescu pentru contribuția sa la realizarea spectacolelor *Cântarea cântărilor* și *Vinerea lungă*. Vava Ștefănescu a mulțumit actorilor, care cu talentul lor au îmbogățit și talentul ei. A mulțumit, de asemenea, lui Gábor Tompa, lui András Visky și echipei teatrului. Ea și-a exprimat speranța de a mai participa la realizarea altor producții la fel de incitante la Teatrul Maghiar de Stat Cluj. Premiații în anii anteriori au fost regizorul Mihai Măniuțiu și scenografa Carmencita Brojboiu.

„Poate că acesta este unul dintre spectacolele cele mai complete regizate de Tompa în ultima vreme. [...] Este ca o căutare foarte intimă – ca orice creație – aprofundată; un fel de mărturie extatică. Cred că coregrafia Vavei Ștefănescu joacă un rol fundamental în aceasta. Gândește mai departe și aprofundează ceea ce regizorul Mihai Măniuțiu, tot cu această companie, a început nu demult cu al său *Woyzeck*. Fiecare moment al mărturiei artistului creativ – fie vorba de scriitor, regizor, actor, dramaturg etc. –, fiecare clipă este analizată cu grijă, iar mișcarea exprimă în mod concret mesajul scrierii, liniștea, procesul interior. Cuvintele lui Imre Kertész, referințele autobiografice prind glas cu forță în textul lui András Visky, datorită și coregrafiei, care este elementul cel mai accentuat al spectacolului” – scrie în cronică ei Marina Constantinescu.

Vava Ștefănescu a colaborat pentru prima dată în 2003 cu compania clujeană, în spectacolul lui Mihai Măniuțiu, *Istoria tragică a Doctorului Faust* de Christopher Marlowe. Mai târziu a semnat coregrafia producției *Woyzeck* – spectacol distins de către UNITER (Uniunea Teatrelor din România) cu premiul pentru Cel mai bun spectacol al anului 2005. A urmat spectacolul *O scrisoare pierdută*, în regia lui Gábor Tompa, apoi, *Cântarea cântărilor* și *Vinerea lungă*. Pentru colaborarea sa excepțională în realizarea acestor două spectacole din urmă, artista a fost recompensată de către Consiliul Artistic al Teatrului Maghiar cu Premiul „Vlad Mugur”.